

ЗА НОВАТА ЕКЗОТИЧНА ЛЕКСИКА

Така наречената екзотична лексика включва думи и изрази от чужд произход, които означават реалии, характерни за други общества и култури и нетипични за родната действителност, например *иглу, саронг, пагода, рикша*. Като периферни елементи от речниковия състав екзотизмите се отличават с редица особености: ниска степен на графична и морфологична усвоеност, затруднения при образуването на граматични форми, ограничена съчетаемост.

Употребата на най-новите екзотизми, особено на тези, които произхождат от езици с много различна от българската графична и фонологична система (като китайски, японски и пр.), създава редица проблеми. Затрудненията са свързани най-вече с колебания в изписването и с възможно вариране по род. Заемките от източните езици *обикновено навлизат с посредничеството на някой от западноевропейските езици (днес обикновено – на английския), като нерядко в езика посредник също няма единство в начините на тяхното изписване.*

В писмената практика срещаме многобройни варианти например на думите *фъншуй, тай чи чуан* (съкратено *тай чи*), *су джок, шиациу*, срв.: *фън шуй, фен шуй, фън-шуй, фенг-шуй, фенг шуй, фънг шуйей; тайчи чуан, тайдзи цюан, тайдзи цюен, тайдзицюан, тай дзи цюан, тай дзи суон; суджок, суджок; шиацио, шиятицу.*

Колебанията в причисляването на някои от новите екзотизми към определен граматичен род личат при съгласуването на техните определения (прилагателни и местоимения), срв. съчетания като *класически фъншуй, добрия фъншуй*, но и *това фъншуй, лошото фъншуй*.

Поради това, че са сравнително нови, само част от разглеждания тип думи (например *фъншуй*) са включени в „Официалния правописен речник“ (2012 г.). За останалите информация може да се намери в речниците на новите думи.

Проф. д-р Диана Благоева

*Секция за българска лексикология и лексикография
Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – БАН*